

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžo/52/2014
Identifikačné číslo spisu:	3013200486
Dátum vydania rozhodnutia:	11.12.2015
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:3013200486.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci žalobkyne: Prvá endokrinologická s.r.o., IČO: 36 659 509, so sídlom K priehradke č. 786/11, 957 01 Bánovce nad Bebravou, zast.: JUDr. Vladimír Gembický, advokát so sídlom advokátskej kancelárie E. Belluša 6752/8, 921 01 Piešťany, proti žalovanému: Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, so sídlom Žellova č. 2, 829 24 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 12. marca 2014 č. k. 13S/92/2013-31, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 12. marca 2014 č. k. 13S/92/2013-31 **p o t v r d z u j e**.

Žalobkyni právo na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č.: ZS 302/00004/2012/R, číslo spisu: 29967/14740/2013/923 zo dňa 02.04.2013 (ďalej na účely rozsudku len „napadnuté rozhodnutie“ - vid' administratívny spis) predsedníčka žalovaného ako odvolací správny orgán oprávnený podľa ustanovenia § 23 ods. 1 písm. e) zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej v rozsudku len „zák. č. 581/2004 Z. z.“) postupom podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „Správny poriadok“) rozhodla tak, že rozhodnutie pobočky žalovaného v Trenčíne č.: ZS 302/00004/2012 z 05.11.2012 (ďalej v rozsudku tiež „prvostupňový orgán“, resp. „prvostupňové rozhodnutie“) o uložení pokuty za porušenie povinnosti poskytovať zdravotnú starostlivosť riadne potvrdila a rozklad žalobkyne zamietla.

2. Vo výrokovej časti prvostupňový orgán najmä uviedol:

„..... Účastník konania porušil § 4 ods. 3 zák. č. 576/2004 Z. z. tým, že pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti pacientke F. X., bytom B. Z. B. [ďalej na účely rozsudku len „pacientka“] v dohliadanom období neposkytol správne zdravotnú starostlivosť. Účastník konania dňa 02.12.2011 pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti pacientke s diagnózou autoimúna tyreoiditída neodporučil kontrolu hladín tyreoidálnych hormónov v treťom trimestri gravidity. Podľa ustanovenia § 4 ods. 5 zák. č. 576/2004 Z. z. [tým je na účely rozsudku myslený „zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov“] neoddeliteľnou súčasťou poskytovania zdravotnej starostlivosti je vedenie zdravotnej dokumentácie; účastník konania pochybil aj vo vedení zdravotnej dokumentácie tým, že v záznamoch o poskytovanej zdravotnej starostlivosti nie je uvedený čas zápisu, spôsob poučenia pacientky, jej informovaný súhlas s odporúčeným diagnostickým liečebným postupom pri vyšetrení dňa 10.10.2011, 02.12.2011 a 05.12.2011 nie je v zdravotnej dokumentácii preukázateľne zaznamenaný a zápisy z vyšetrenia zo dňa 10.10.2011, 02.12.2011 a 05.12.2011 sú nedostatočného rozsahu.

Prvostupňový správny orgán jednoznačne zistil, že v zdravotnej dokumentácii pacientky vedenej účastníkom konania nasledujú záznamy s dátumom dňa 02.12.2011 a dňa 05.12.2011.

Zdravotné záznamy z endokrinologickej ambulancie účastníka konania z uvedených dátumov boli doručené úradu aj od pacientky, pričom tieto sa nezhodujú so záznamami, ktoré boli predložené úradu účastníkom konania. V zdravotnej dokumentácii doručenej úradu od pacientky chýbajú niektoré údaje; dňa 02.12.2011 nie je zaznamenané odporúčenie kontrolného vyšetrenia tyreoidálnej funkcie [ďalej na účely rozsudku tiež „špeciálne kontrolné vyšetrenie“] o 2 mesiace (teda ešte počas gravidity), dňa 05.12.2011 nie je uvedený zápis o palpačnom vyšetrení štítnej žľazy. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že účastník konania určil termín lekárskeho vyšetrenia v rozpore s príslušným ustanovením všeobecne záväzného právneho predpisu - Vestníka Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky zo dňa 31.08.2009, čiastka 33-39, ročník 57 [ďalej na účely rozsudku len „odborné ministerské usmernenie“]

Podľa § 23 ods. 1 písm. e) zák. č. 581/2004 Z. z. v znení relevantnom pre prejednávanú vec predseda úradu rozhoduje o rozkladoch proti rozhodnutiam úradu vydaným v prvom stupni, a to na návrh ním ustanovenej poradnej komisie.

Podľa § 4 ods. 3 zák. č. 576/2004 Z. z. v znení relevantnom pre prejednávanú vec poskytovateľ je povinný poskytovať zdravotnú starostlivosť správne. Zdravotná starostlivosť je poskytnutá správne, ak sa vykonajú všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia stavu osoby pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy.

3. Z predloženého administratívneho spisu vyplýva, že vo veci bolo prvostupňovým orgánom opakovane rozhodnuté, keď pôvodné prvostupňové rozhodnutie zo dňa 14.06.2012 (ktorým bola taktiež žalobkyni podľa ust. § 64 ods. 2 písm. b) v nadväznosti na § 50 ods. 2 písm. a), § 18 ods. 1 písm. b) bod 1 zák. č. 581/2004 Z. z. uložená pokuta vo výške 100 € za porušenie ustanovenia § 4 ods. 3 a 5 zák. č. 576/2004 Z. z.) bolo na základe podaného rozkladu zrušené dňa 05. októbra 2012 pre nepreskúmateľnosť a vec bola prvostupňovému orgánu vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie.

4. Podkladom pre vydanie prvostupňového rozhodnutia zo dňa 05. novembra 2012, ktoré je tiež predmetom súdneho prieskumu, boli zdravotná dokumentácia, protokol, písomné námietky k protokolu zo dňa 13. marca 2012, zápisnica, vyjadrenia žalobkyne ako účastníka konania, ako aj odborné stanoviská L.. F.. Q. A., X., konzultantky v špecializovanom odbore endokrinológia zo dňa 27. januára 2012 a 14. februára 2012.

5. Vo veci pribratá konzultantka L.. F.. Q. A., X.. vypracovala dva vyššie uvedené odborné posudky, pričom prvý posudok zo dňa 27.01.2012 vychádzal zo zdravotnej dokumentácie predloženej žalobkyňou a podľa tejto dokumentácie žalobkyňa postupovala v súlade so zákonom.

Avšak druhý odborný posudok zo dňa 14. februára 2012 vychádzal zo záznamov, ktoré predložila pacientka, a z tých je nepochybné, že žalobca neposkytoval zdravotnú starostlivosť správne. Tieto

zdravotné záznamy pacientka obdržala po vyšetrení od žalobkyne, iné výpisy zo zdravotnej dokumentácie jej žalobkyňa nedoručila.

6. Avšak zdravotné záznamy predložené žalobkyňou a záznamy, ktoré boli predložené pacientkou, sa nezhodujú. V zdravotnej dokumentácii doručenej úradu od pacientky chýbajú niektoré údaje, a to dňa 02. decembra 2011 nie je zaznamenané odporúčenie špeciálneho kontrolného vyšetrenia o 2 mesiace (teda ešte počas gravidity), a dňa 05. decembra 2011 nie je uvedený zápis o palpačnom vyšetrení štítnej žľazy.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

A)

7. Proti tomuto rozhodnutiu žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu podala na Krajský súd v Trenčíne žalobu zo dňa 10.06.2013.

8. V žalobných dôvodoch namietala, že pri výkone dohľadu prvostupňový orgán, ako i žalovaný posudzovali to, čo je mimo ich zákonnú kompetenciu, a to správnosť vykonania zdravotných výkonov a vedenie zdravotnej dokumentácie.

9. Žalobkyňa v žalobe ďalej tvrdí, že skutok jej dávaný v napadnutom rozhodnutí za vinu sa v dohľadanom období nestal, nakoľko odporúčenie špeciálneho kontrolného vyšetrenia nie je zdravotný výkon v zmysle § 3 ods. 2 a § 4 ods. 3 zák. č. 576/2004 Z. z..

Navyše žalobkyňa zdôraznila, že špeciálne kontrolné vyšetrenie pacientke odporučil.

10. Žalobkyňa v žalobe rovnako spochybnila záväznosť úpravy o počte frekvencií potrebných kontrol, resp. zdravotných výkonov, ktoré sú vymedzená len v predpise interného charakteru vydaného vo forme odborného ministerského usmernenia.

Žalobkyňa uviedla, že ide len o metodické odporúčenie, ktoré samo o sebe nemá ani charakter právneho predpisu.

11. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe navrhol žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

B)

12. Krajský súd v Trenčíne ako prvostupňový súd preskúmal napadnuté rozhodnutie a postup správneho orgánu podľa § 247 ods. 1 O.s.p., v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe (§ 249 ods. 2 O.s.p.) a ustálil, že žalobe žalobcu nemožno priznať úspech. Preto ju v zmysle § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol.

13. Krajský súd vyslovil názor, že odborné stanovisko L. F. Q. A., X., konzultantky v špecializovanom odbore endokrinológia zo dňa 14. februára 2012 jednoznačne potvrdzuje, že žalobkyňa neposkytla pacientke zdravotnú starostlivosť správne.

V tejto súvislosti krajský súd zdôraznil najmä tú skutočnosť, že záznamy predložené žalobkyňou a záznamy, ktoré boli predložené pacientkou, sa nezhodujú. V týchto záznamoch (v záznamoch, ktoré pacientka obdržala od žalobkyne) chýba okrem iného najmä údaj o špeciálnom kontrolnom vyšetrení o 2 mesiace (teda ešte počas gravidity), čo je potrebné v zmysle odborného stanoviska L. F. Q. A., X., konzultantky v špecializovanom odbore endokrinológia hodnotiť tak, že žalobkyňa nepostupovala diagnosticky a terapeuticky správne, nakoľko správne by bolo pozvať pacientku na kontrolu ešte raz v 3. trimestri.

14. Aj z pohľadu krajského súdu je podstatné, aby údaj o termíne kontroly bol uvedený v zázname, ktorý pacient dostane od ošetrojúceho lekára. Podľa krajského súdu sa pacient môže riadiť len údajmi (vrátane termínov kontroly), ktoré má uvedené v zázname, ktorý mu ošetrojúci lekár odovzdá, pričom dôvodne

môže pacient očakávať od svojho ošetrojúceho lekára, že záznamy, ktoré mu lekár odovzdal, sú v úplnej zhode so záznamami, ktorými disponuje ošetrojúci lekár.

Preto krajský súd vyslovil názor, že na pochybení žalobkyne nemôže nič zmeniť ani tá skutočnosť, že v záznamoch, ktorými disponuje žalobkyňa, bola uvedená kontrola o 2 mesiace, a ak by v tom čase bol výsledok TSH v norme, ďalšia kontrola mala byť do 6 mesiacov.

15. Rovnako ako žalovaný a prvostupňový orgán, tak i krajský súd zaujal jednoznačne právny názor, že po právnej stránke je potrebné pochybenie žalobkyne kvalifikovať tak, že žalobkyňa neposkytla správne zdravotnú starostlivosť.

16. S poukazom na ustanovenie § 18 ods. 1 písm. b) bod 1 zák. č. 581/2004 Z. z. a na III. oddiel všeobecnej časti (podrobné prehliadky), bod 1. (vyšetrenia), odsek 60, odsek 62 prílohy Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 776/2004 Z. z. (ktorým sa vydáva Katalóg zdravotných výkonov) krajský súd dospel k právnemu názoru, že pod zdravotným výkonom je potrebné chápať okrem iných činností i vedenie zdravotnej dokumentácie, ako i plánovanie nasledujúcej lekárskej kontroly.

17. Námietku žalobkyne, že pre ňu nemôže byť záväzné odborné usmernenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, krajský súd označil za nesprávny.

Odborné usmernenie ministerstva je jednoznačne právnou normou, ktorú musí žalobkyňa rešpektovať bez ohľadu na to, že je neštátnym zdravotníckym zariadením. Odborné usmernenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky pre diagnostiku autoimunitných ochorení štítnej žľazy u žien v období tehotenstva bolo vydané v zmysle zák. č. 576/2004 Z. z..

18. S odkazom na ustanovenie § 17 ods. 1 zák. č. 576/2004 Z. z. krajský súd názor žalobkyne, že žalovaný, resp. prvostupňový orgán mal podnet pacientky odstúpiť žalobkyni na zjednanie nápravy, charakterizoval ako nesprávny. Krajský súd sa stotožnil s názorom žalovaného, že osoba, ktorá podáva podnet na orgán dozoru, nie je podľa platnej právnej úpravy povinná pred týmto podaním využiť právo jej dané v ustanovení § 17 zák. č. 576/2004 Z. z., teda žiadať poskytovateľa o nápravu.

Pokiaľ toto svoje právo nevyužije, nezabavuje ju to práva, aby jej podanie bolo prešetrované žalovaným. Žalovaný teda nemal zákonný dôvod postúpiť podanie žalobkyni na konanie podľa § 17 zák. č. 576/2004 Z. z.. V súvislosti s uvedeným sa krajský súd stotožnil tiež s názorom žalovaného, že ani zák. č. 581/2004 Z. z. žalovanému neumožňuje takýto podnet postúpiť poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti.

19. Preto krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a postupu žalovaného v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe dospel k záveru, že rozhodnutie a postup žalovaného sú v súlade so zákonom, preto súd podľa ust. § 250j ods. 1 O.s.p. rozsudkom vyslovil, že sa žaloba zamietá.

III.

Odvolanie žalobkyne/stanoviská

A)

20. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 30.04.2014 (č. l. 35) proti rozsudku krajského súdu žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedla nasledujúce odvolacie dôvody:

- súd prvého stupňa dostatočne nepreskúmal a nezohľadnil všetky namietané a predkladané skutočnosti, t. j. dostatočne nezistil skutkový stav a
- rozhodnutie súdu prvého stupňa je založené na nesprávnom právnom posúdení veci.

21. Najmä žalobkyňa uviedla, že

- výkon dohľadu správneho orgánu sa sústredil na posúdenie toho, na čo prvostupňový orgán a ani žalovaný nie je oprávnený v zmysle zákona (čl. 2 ods. 2 v spojení s čl. 13a čl. 40 ústavy Slovenskej republiky), t. j. správnosť vykonania zdravotných výkonov a vedenie zdravotnej dokumentácie,
- skutok dávaný žalobkyni v napadnutom rozhodnutí za vinu nie je zdravotným výkonom v zmysle zák. č. 576/2004 Z. z.,

- zotrváva na tom tvrdení, že špeciálne kontrolné vyšetrenie v treťom trimestri gravidity pacientke odporučila,
- zákon striktné oddeľuje všeobecný pojem „poskytovanie zdravotnej starostlivosti“ od špeciálneho a užšieho pojmu „správne poskytnutej zdravotnej starostlivosti“,
- úprava o počte a frekvencii potrebných kontrol (resp. zdravotných výkonov) sa nachádza len predpise interného charakteru (odborné ministerské usmernenie),
- žalovaný mal bezodkladne postúpiť podanie (žiadosť) pacientky zo dňa 07.12.2011 poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti na konanie v zmysle § 17 zák. č. 576/2004 Z. z. a
- opakovane tvrdil a tvrdí, že pacientku pozval na špeciálne kontrolné vyšetrenie v 3. trimestri a nevylučoval, že ju pozve ešte na ďalšiu kontrolu (tak ako postupoval pri tejto pacientke doteraz, t. j. kontroly boli vykonávané častejšie ako je obvyklé).

22. Záverom žalobkyňa navrhla, aby rozsudok krajského súdu bol zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie, resp. aby Najvyšší súd Slovenskej republiky sám rozhodol, tak že žalobe vyhovie. Súčasne požadoval uložiť povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania.

B)

23. Z vyjadrenia žalovaného (č. I. 46) zo dňa 21.05.2014 vyplýva, že sa s napadnutým rozsudkom krajského súdu plne stotožňuje.

Námietky žalobkyne vyhodnotil ako opakovane vznesené, či už počas správneho konania i počas doterajšieho súdneho konania, s ktorými sa dôkladne vysporiadal tak po stránke skutkovej ako aj právnej.

24. Následne žalovaný ku každej odvolacej námietke zaujal nesúhlasnú argumentáciu, ktorú objasnil na viacerých stranách (č. I. 46 až 50).

25. Záverom žalovaný požiadal, aby odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny a odvolaniu žalobkyne nevyhovel.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

26. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, nenariadil vo veci pojednávanie (v zmysle § 250ja ods. 2 v spojení s § 250i ods. 2 O.s.p. a s prihliadnutím na skutočnosť, že preverovanie zákonnosti rozhodnutia o uloženej sankcii vyžaduje od správneho súdu konať v rámci úplnej jurisdikcie, tak takýto postup v odvolacom konaní senát vzhľadom na charakter napadnutého rozhodnutia nepovažoval za potrebný) a po verejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok krajského súdu je vo výroku vecne správny a vydaný v súlade so zákonom, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil, a to čiastočne aj z iných dôvodov.

27. Na prvom mieste Najvyšší súd zdôrazňuje, že predmetom odvolacieho súdneho konania je rozsudok krajského súdu o nevyhovení žalobe a o jej zamietnutí, preto Najvyšší súd ako súd odvolací primárne v medziach odvolania (viď § 212 ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj súdne konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania preskúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami žalobkyne ako aj stanoviskami zvyšných účastníkov, a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

28. V takto vymedzenom rámci prieskumu a po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa Najvyšší súd celkom stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených žalovaným správnym orgánom, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise. Na druhej strane podstatou súdneho odvolania proti rozsudku krajského súdu ako aj žaloby, ktorou sa žalobca domáha preskúmania rozhodnutia žalovaného, je právna otázka, aké účinky vyvoláva interný správny akt ministerstva (t. j. vo veci uvádzané odborné ministerské usmernenie) smerom k žalobkyni.

Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

29. Súčasne Najvyšší súd zdôrazňuje, že predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovaného napadnuté žalobkyňou. Podľa súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 6Sžo 84/2007, sp. zn. 6Sžo 98/2008, sp. zn. 1Sžo 33/2008, sp. zn. 2Sžo 5/2009 či sp. zn. 8Sžo 547/2009), nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Preto odvolaciemu súdu neprislúcha ani takto vymedzený rámec prieskumu rozšíriť aj na iné rozhodnutia, hoci s prv menovaným sú tesne zviazané nielen dôsledkami ale aj účastníkmi.

30. Žalobkyňa svoje súdne odvolanie oprela o viacero námietok. Za účelom riadneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia sa musí Najvyšší súd primárne vysporiadať s námietkou nesprávneho právneho posúdenia veci, lebo táto je obsiahnutá v hore sformulovanej právnej otázke.

31. Následne v súvislosti s hore položenou otázkou Najvyšší súd vopred avizuje, že po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku a doplnenia svojich odlišných, resp. dopĺňajúcich zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody), najmä vo vzťahu k hore vymedzenej právnej otázke.

32. Predovšetkým Najvyšší súd poukazuje na tú skutočnosť, že priestupkové konania v svojej podstate predstavujú tie správne konania, pri ktorých priestupkový orgán podľa osobitného zákona rozhoduje nielen o vine ale aj o uložení sankcie. Nakoľko však z obsahu odvolania nevyplýva argumentácia, ktorá by vytýkala odmietnutie úplnej jurisdikcie správnym súdom (§ 250i ods. 2 v spojení s § 250j ods. 5 O.s.p.), Najvyšší súd ďalej správnosť výberu mechanizmu nápravy neposudzoval.

33. Ďalej pre riadnu aplikáciu skutkovej podstaty obsiahnutej v ustanovení § 4 ods. 3 zák. č. 576/2004 Z. z. spočívajúcu v tom, že žalobkyňa nemala vykonať všetky zdravotné úkony, aby splnila postup lege artis, je popri vymedzení subjektu, subjektívnej stránky a objektu deliktu veľký dôraz kladený na objektívnu stránku tohto deliktu, t. j. konanie, ktorého dôsledkom je nezvratný právny záver o tom, že zdravotná starostlivosť nebola poskytnutá hore opísaným spôsobom.

34. V procese právneho hľadania odpovede na otázku, či zdravotná starostlivosť bola pacientke v prejednávanej veci poskytnutá postupom lege artis, je nutné preverovať celý postup žalobkyne, t. j. samotný spôsob poskytovania zdravotnej starostlivosti v súvislosti s miestom a časom.

Pri vymedzení hore uvedeného pojmu (jeho obsahu a rozsahu) je nutné vychádzať najmä z definičného ustanovenia § 1 zák. č. 576/2004 Z. z. Až na základe takto sformulovanej zdravotnej starostlivosti je nutné pristúpiť k záveru o kvalite jej poskytnutia.

Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 576/2004 Z. z. v znení účinnom v posudzovanom období (t. j. od 30.05.2009 do 17.07.2009) zdravotnou starostlivosťou je súbor pracovných činností, ktoré vykonávajú zdravotnícki pracovníci, vrátane poskytovania liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín s cieľom predĺženia života fyzickej osoby (ďalej len "osoba"), zvýšenia kvality jej života a zdravého vývoja budúcich generácií; zdravotná starostlivosť zahŕňa prevenciu, dispenzarizáciu, diagnostiku, liečbu, biomedicínsky výskum, ošetrovateľskú starostlivosť a pôrodnú asistenciu.

Podľa § 1 ods. 2 zák. č. 576/2004 Z. z. v citovanom znení zdravotný výkon je ucelená činnosť zdravotníckeho pracovníka, ktorá predstavuje základnú jednotku poskytovania zdravotnej starostlivosti.

35. Ako už Najvyšší súd vyššie naznačil, z rozsudku krajského súdu napadnutého odvolaním žalobkyne vyplýva nutnosť právnymi prostriedkami posúdiť, či sa naplnila skutková podstata porušenia povinnosti žalobkyne ako poskytovateľa zdravotnej starostlivosti túto zdravotnú starostlivosť poskytovať správne.

36. Žalovaný ustálil, že zdravotná starostlivosť poskytnutá pacientke žalobkyňou bola zaťažená nedostatkami, a to že

- neodporučila špeciálnu kontrolu (t. j. kontrolu hladín tyreoidálnych hormónov v treťom trimestri gravidity) a súčasne
- neúplné vedenie zdravotnej dokumentácie (chýbal čas zápisu, spôsob poučenia pacientky, jej informovaný súhlas s odporúčeným diagnostickým liečebným postupom pri vyšetrení v tam uvedených dňoch a zápisy z vyšetrenia sú nedostatočného rozsahu).

1) K vedeniu zdravotnej dokumentácie:

37. Čo sa týka vytknutých nedostatkov pri vedení zdravotnej dokumentácie, Najvyšší súd sa stotožňuje s argumentáciou žalovaného, že v zmysle § 4 ods. 5 zák. č. 576/2004 Z. z. je vedenie zdravotnej dokumentácie neoddeliteľnou súčasťou poskytovania zdravotnej starostlivosti, pričom z ustanovenia § 79 ods. 1 písm. l) zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 578/2004 Z. z.“) vyplýva povinnosť pre žalobkyňu viesť zdravotnú dokumentáciu podľa osobitného predpisu, ktorým je zák. č. 576/2004 Z. z. (konkrétne jeho ustanovenia § 19 až § 21), t. j. ide o taxatívne vymedzené údaje, ktoré musí obsahovať zdravotná dokumentácia ako aj jednotlivé zápisy do nej vykonané. Osobitná výnimka z tejto povinnosti, ktorá je daná pre prevádzkovanie ambulancie záchrannej zdravotnej služby, sa v prejednávanej veci nemôže uplatniť.

Najvyšší súd SR musí tiež zdôrazniť v súlade s argumentáciou žalovaného, že s touto povinnosťou tesne súvisí aj úprava obsiahnutá v nariadení vlády Slovenskej republiky č. 776/2004 Z. z., ktorým sa vydáva Katalóg zdravotných výkonov. Uvedené nariadenie vlády obsahuje pokyn, že súčasťou štandardného vyšetrenia je opis subjektívnych ťažkostí, objektívny nález, vypísanie písomnej správy, záver, vypracovanie plánu do nasledujúcej kontroly, poučenie pacienta a predvolanie na vyšetrenie.

Podľa § 4 ods. 5 zák. č. 576/2004 Z. z. v citovanom znení neoddeliteľnou súčasťou poskytovania zdravotnej starostlivosti je vedenie zdravotnej dokumentácie (§ 2 ods. 6).

Podľa § 79 ods. 1 písm. l) zák. č. 578/2004 Z. z. v citovanom znení poskytovateľ, ktorý je držiteľom povolenia alebo držiteľom licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe, je povinný, ak v odseku 3 nie je ustanovené inak, viesť zdravotnú dokumentáciu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 19 ods. 2 zák. č. 576/2004 Z. z. v citovanom znení zdravotná dokumentácia obsahuje

- a) osobné údaje osoby, ktorej sa poskytuje zdravotná starostlivosť, v rozsahu nevyhnutnom na jej identifikáciu a zistenie anamnézy,
- b) údaje o poučení a informovanom súhlase (§ 6),
- c) údaje o chorobe osoby, o priebehu a výsledkoch vyšetrení, liečby a ďalších významných okolnostiach súvisiacich so zdravotným stavom osoby a s postupom pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti,
- d) údaje o rozsahu poskytnutej zdravotnej starostlivosti,
- e) údaje o službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti,

- f) údaje o dočasnej práceneschopnosti pre chorobu a úraz a skutočnosti dôležité na posúdenie zdravotnej spôsobilosti na výkon práce,
- g) epidemiologicky závažné skutočnosti,
- h) identifikačné údaje príslušnej zdravotnej poisťovne,
- i) identifikačné údaje poskytovateľa.

Podľa § 21 ods. 1 zák. č. 576/2004 Z. z. v citovanom znení zápis do zdravotnej dokumentácie obsahuje

- a) dátum a čas zápisu,
- b) spôsob poučenia, obsah poučenia, odmietnutie poučenia, informovaný súhlas, odmietnutie informovaného súhlasu a odvolanie informovaného súhlasu,
- c) dátum a čas poskytnutia zdravotnej starostlivosti, ak je odlišný od dátumu a času zápisu,
- d) rozsah poskytnutej zdravotnej starostlivosti a služieb súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti,
- e) výsledky iných vyšetrení, ak sú súčasťou poskytovanej zdravotnej starostlivosti, o ktorej sa vykonáva zápis,
- f) identifikáciu ošetrojúceho zdravotníckeho pracovníka,
- g) identifikáciu osoby, ktorej sa zdravotná starostlivosť poskytla.

38. Obidva správne orgány detailne opísali (viď bod č. 36) tak v prvostupňovom ako aj v napadnutom rozhodnutí, v čom spočívajú vytýkané nedostatky vo vedení zdravotnej dokumentácie. Najmä prvostupňový orgán uviedol, že

„..... účastník konania porušil ustanovenie § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. tým, že pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti pacientke pochybilvo vedení zdravotnej dokumentácie tým, že v záznamoch o poskytovanej zdravotnej starostlivosti nie je uvedený čas zápisu, spôsob poučenia pacientky, jej informovaný súhlas s odporúčeným diagnostickým liečebným postupom pri vyšetrení dňa 10.10.2011, 02.12.2011 a 05.12.2011 nie je v zdravotnej dokumentácii preukázateľné zaznamenaný a zápisy z vyšetrenia zo dňa 10.10.2011, 02.12.2011 a 05.12.2011 sú nedostatočného rozsahu. Prvostupňový správny orgán jednoznačne a bez akýchkoľvek pochyb zistil, že v zdravotnej dokumentácii pacientky vedenej účastníkom konania nasledujú záznamy s dátumom dňa 02.12.2011 a dňa 05.12.2011. Zdravotné záznamy z endokrinologickej ambulancie účastníka konania z uvedených dátumov boli doručené úradu aj od pacientky, pričom tieto sa nezhodujú so záznamami, ktoré boli predložené úradu účastníkom konania. V zdravotnej dokumentácii doručenej úradu od pacientky chýbajú niektoré údaje; dňa 02.12.2011 nie je zaznamenané odporúčenie kontrolného vyšetrenia tyreoidálnej funkcie o 2 mesiace (teda ešte počas gravidity), dňa 05.12.2011 nie je uvedený zápis o palpačnom vyšetrení štítnej žľazy. ...“

Preto Najvyšší súd SR nemá žiadne pochybnosti o tom, že tieto nedostatky vychádzajú zo skutočností obsiahnutých v administratívnom spise. Na uvedenom základe má Najvyšší súd SR spolu s krajským súdom preukázané, že žalobkyňa nedostatočným a nesprávnym vedením zdravotnej dokumentácie porušila povinnosť poskytovať zdravotnú starostlivosť riadne. Na uvedenom základe nemohol námietke žalobkyne vyhovieť.

2) K charakteru interných zdravotníckych predpisov:

39. Vo vzťahu k odporúčaniu špeciálnej kontroly písomne nezachytenému v zdravotných záznamoch, a s tým súvisiacou problematikou konkrétnych postupov poskytovania zdravotnej starostlivosti zakotvených v podzákonných právnych normách, Najvyšší súd SR uvádza, že takto špecifikovaný dôvod porušenia povinnosti poskytnúť zdravotnú starostlivosť správne prvostupňový orgán právne podložil tým, že

„V čl. V. ods. 5 Základné liečebné opatrenia pri hypertyreóze matky, podľa ktorého: „Dávky substitučnej terapie L-T4 pri známej hypotyreóze je potrebné počas tehotenstva kontrolovať v prvom, druhom a treťom trimestri, pri úprave substitučnej terapie častejšie.“

40. Žalobkyňa vo svojom odvolaní však namietala (č. I. 39), že uvedená úprava sa nenachádza vo všeobecne záväznom právnom predpise (napr. zákone) ale len v predpise interného charakteru. Ďalej uviedla, že

„Na to, aby bolo takéto usmernenie všeobecne záväzne (a bolo možné uvažovať o ukladaní sankcií za jeho porušenie) musí byť prijaté zákonodarcom a uverejnené v Zbierke zákonov. Ako vyplýva zo samotného názvu - usmernenie - ide len o metodické doporučenie, ktoré samo o sebe nemá ani charakter právneho predpisu a už vôbec nemôže byť záväzné pre NZZ.“

S týmto názorom Najvyšší súd SR na základe nižšie uvedených dôvodov nesúhlasí.

41. Zo zák. č. 578/2004 Z. z. nepochybne vyplýva vôľa zákonodarcu, že medzi podmienky pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti ako aj služieb s týmto súvisiacich [zákonodarca rozsah právneho pojmu zdravotná starostlivosť nezúžil iba na zdravotnú starostlivosť ako takú, ale ju rozšíril aj o služby súvisiace s poskytnutím uvedenej zdravotnej starostlivosti - poznámka odvolacieho súdu] patrí aj odborná spôsobilosť zdravotných pracovníkov (§ 33 až § 35 zák. č. 578/2004 Z. z.), ktorej dostatočná úroveň sa zabezpečuje prostredníctvom povinného sústavného vzdelávania sa (§ 42 ods. 1 a 2 v spojení s § 80 ods. 1 písm. b/ zák. č. 578/2004 Z. z.).

Uvedená odborná spôsobilosť je potom jednou zo záruk na splnenie povinnosti zdravotného pracovníka (§ 52 ods. 2 v spojení s § 80 ods. 1 písm. e/ zák. č. 578/2004 Z. z.) vykonávať svoje zdravotnícke povolanie odborne, v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a s etickým kódexom, ktorý je uvedený v prílohe č. 4 zák. č. 578/2004 Z. z.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd.

Podľa § 4 ods. 1 veta prvá zák. č. 576/2004 Z. z. v citovanom znení zdravotnú starostlivosť a služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti poskytuje poskytovateľ a zdravotnícki pracovníci za podmienok ustanovených osobitným predpisom [odkaz na zák. č. 578/2004 Z. z.].

Podľa § 42 ods. 2 zák. č. 578/2004 Z. z. v citovanom znení sústavné vzdelávanie je priebežné obnovovanie, prehlbovanie a udržiavanie získanej odbornej spôsobilosti v súlade s rozvojom príslušných odborov po celý čas výkonu zdravotníckeho povolania.

Podľa § 80 ods. 1 písm. b) a e) zák. č. 578/2004 Z. z. v citovanom znení zdravotnícky pracovník je povinný

b) sústavne sa vzdelávať,

e) vykonávať svoje zdravotnícke povolanie odborne, v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a s etickým kódexom [§ 52 ods. 2 písm. a)],

42. Hoci zákonodarca *expressis verbis* nevymedzil obsah právneho pojmu „správne poskytovanie zdravotnej starostlivosti“, podľa Najvyššieho súdu SR jeho obsah je možné implicitne ustáliť s využitím ustanovenia § 79 zák. č. 578/2004 Z. z., prostredníctvom ktorého sa poskytovateľ zdravotnej starostlivosti zaťažuje špeciálne formulovanou povinnosťou pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti dodržiavať osobitné predpisy, t. j. nie iba ústavu Slovenskej republiky a zákony, medzi ktoré zákonodarca prostredníctvom odkazu pod čiarou priraduje ustanovenia § 39 a § 40 zákona č. 140/1998 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach, o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 220/1996 Z. z. o reklame, ustanovenia § 6 až 17 a § 26 až 41 a § 43 zákona č. 576/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, ako aj ustanovenie § 44 ods. 1 zákona č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v znení zákona č. 347/2005 Z. z., ale aj iné právne predpisy vydané na ich podklade.

Podľa § 79 ods. 1 písm. a) zák. č. 578/2004 Z. z. v citovanom znení poskytovateľ, ktorý je držiteľom povolenia alebo držiteľom licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe, je povinný, ak v odseku 3 nie je ustanovené inak, pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti dodržiavať osobitné predpisy.

43. Okrem toho, ako bolo vyššie uvedené (viď bod č. 41), je zdravotný pracovník usmerňovaný etickým kódexom zdravotníckeho pracovníka, pričom v zmysle jeho úvodného ustanovenia poslaním zdravotníckeho pracovníka je vykonávať zdravotnícke povolanie svedomito, statočne, s hlbokým ľudským vzťahom k človeku, v súlade s právnymi predpismi, s dostupnými poznatkami lekárskeho vied

a biomedicínskymi vedami a s prihliadnutím na technické a vecné vybavenie zdravotníckeho zariadenia, v ktorom poskytuje zdravotnú starostlivosť.

Opätovne musí Najvyšší súd SR zdôrazniť, že ani v uvedenom etickom kódexe nenachádza podporu argumentácie, že poskytovanie zdravotnej starostlivosti je správne iba vtedy, ak sa poskytovateľ riadi iba zákonmi a právnymi predpismi s vyššou silou.

44. Najvyšší súd SR podporuje ideu, že vykonávanie vysokošpecializovaných ľudských činností (napríklad technologické povinnosti pri procesoch riadenia atómovej elektrárne či veľkých ropných rafinérií, odborné povinnosti pri riadení letovej prevádzky alebo medicínske postupy a ich evidenčné zachytenie, čo je predmetom tohto súdneho prieskumu) nemôže byť podriadené iba pod zákonnú úpravu. Dôvod odmietania absolútneho uzákonenia týchto postupov je celkom logický, lebo ide o oblasti, ktoré sa vďaka búrlivému technickému a technologickému pokroku poznatky jednotlivých vedných odvetví neustále menia a ľudské možnosti sa veľmi rýchlym tempom rozširujú, čo je v priamom nesúlade so zákonodarným legislatívnym procesom, ktorý je náročný najmä na čas.

Vôľu zákonodarcu, ktorá sa prejavuje odkazom na použitie právnych predpisov, resp. všeobecne záväzných právnych predpisov, preto nie je v uvedených oblastiach ľudských činností možné vykladať iba v medziach daných ustanovením § 3 ods. 1 zákona č. 1/1993 Z. z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky, ale je nutné k tomuto pojmu pristupovať extenzívne (obdobný prístup zaujal aj Európsky súd pre ľudské práva napríklad vo veci *Huving*, séria A, č. 176-B alebo vo veci *Kruslin*, séria A, č. 176-A, poprípade vo veci *Kopp c.* Švajčiarsko, č. 1998-II., keď vyslovil, že pojem „zákon“ je nutné chápať nie vo formálnom ale v materiálnom význame, t. j. „zákonom“ sa nerozumie iba všeobecne záväzný právny predpis schválený parlamentom, ale aj ďalšie pramene práva vrátane súdnych rozhodnutí a právnej doktríny; resp. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. II. ÚS 28/96) ako k vymedzeniu formálnych právnych zdrojov, ktoré ako normatívne správne akty upravujú a tým aj zosúladujú a optimalizujú v danej oblasti ľudské činnosti vo vzťahu k najnovším vedeckým poznatkom a právne vzťahy s tým súvisiace so zohľadnením technických a vedeckých špecifik ich výkonu.

45. Preto zákonodarcu celkom jednoznačne poveril Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej na účely rozsudku len „ministerstvo“) prostredníctvom ustanovenia § 37 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy legislatívnou optimalizáciou formálnych právnych prameňov v oblasti vecí patriacich do jeho pôsobnosti, vrátane zdravotnej starostlivosti (viď § 19 písm. a/ citovaného zákona). Konkretizácia uvedeného ustanovenia na oblasť riadenia vecí zverených uvedenému ministerstvu do jeho pôsobnosti sa prejavila v oprávnení ministerstva odborne usmerňovať poskytovanie zdravotnej starostlivosti.

Podľa § 45 ods. 1 písm. b) zák. č. 578/2004 Z. z. v citovanom znení ministerstvo zdravotníctva v rámci svojej pôsobnosti odborne usmerňuje poskytovanie zdravotnej starostlivosti.

46. Najvyšší súd SR sa stotožňuje s myšlienkou žalovaného, že odborné usmernenie ministerstva, vrátane Odborného usmernenia Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky pre diagnostiku a liečbu autoimunitných ochorení štítnej žľazy u žien v období tehotenstva, zo dňa 31.07.2009, č.: 09811/2009 - OZS, je právnym predpisom, ktorý bol vydaný na základe zákona, a preto je v zmysle vyššie uvedených právnych záverov záväzným predpisom pre diagnostiku a liečbu uvedených ochorení zdravotníckymi pracovníkmi.

Z uvedeného dôvodu potom toto odborné ministerské usmernenie predstavuje odborný rámec, v ktorom je nutné zdravotnú starostlivosť pri diagnostike a liečbe autoimunitných ochorení štítnej žľazy u žien v období tehotenstva aj vykonať. Iba v prípade, ak by poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, resp. zdravotnícky pracovník pri konkrétnom zdravotnom úkone sa rozhodol uvedený rámec prekročiť, potom dôvody, ktoré nasvedčujú, že aj napriek tomu zachoval postup *lege artis* pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, musí v zdravotnej dokumentácii riadne objasniť.

47. V uvedenej súvislosti Najvyšší súd SR akceptuje repliku žalovaného (č. I. 47), že

„ posúdenie skutočnosti, či bola zdravotná starostlivosť poskytnutá správne, patrí do správnej úvahy

správneho orgánu. Ide o odborné právne otázky, pri ktorých je žalovaný ako orgán dohľadu kompetentný vysloviť svoj odborný právny názor v rámci správnej úvahy za pomoci konzultantov.“ [m.m. rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 3Szd/2009].

V súvislosti s uvedeným právnym názorom o redukcii posúdenia zákonnosti skutkového stavu v prípade výkonu dohľadu nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti je však nutné aj poukázať na ustanovenie § 248 písm. b) O.s.p., ktoré stanovuje prekážky súdneho prieskumu pre vykonávanie správneho súdnictva, resp. by mohli limitovať zisťovanie skutkového stavu v oblasti mimoprávneho uplatňovania poznatkov lekárskej vedy.

Podľa § 248 písm. b) O.s.p. súdy nepreskúmajú rozhodnutia, ktorých vydanie závisí výlučne od posúdenia zdravotného stavu osôb alebo technického stavu vecí, ak samy o sebe neznamenia právnou prekážku výkonu povolania, zamestnania alebo podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti.

48. Najvyšší súd SR v súvislosti s vyššie uvedenou aplikáciou ustanovenia § 248 O.s.p. a otázkou riadneho zistenia skutkového stavu už viackrát vo svojej rozhodovacej činnosti zdôraznil, že skutkový stav je nenahraditeľným a neopomenuteľným prvkom v štádiu procesu aplikácie práva. Význam zisťovania skutkového stavu pre správne konania prostredníctvom rôznych dôkazných prostriedkov je najmä zdôraznený prostredníctvom základnej zásady materiálnej pravdy zakotvanej v § 3 ods. 5 Správneho poriadku.

Podľa § 3 ods. 5 veta prvá Správneho poriadku v spojení s § 77 ods. 1 zák. č. 581/2004 Z. z. v hore platnom znení rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu vecí.

49. Napríklad prostredníctvom rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Szd 3/2009 z 03.11.2009 vyslovil nasledujúce závery:

„Nielen štruktúra Ústavy Slovenskej republiky (5. hlava - zákonodarná moc, 6. hlava - výkonná moc, 7. hlava - súdna moc) ale aj z čl. 141 ods. 2 ústavy jednoznačne vyplývajú ústavné limity jednotlivých zložiek štátnej moci. Súd preto počas súdneho konania v tak odborných otázkach nemôže vysloviť sám odborný záver o tom, či bola zdravotná starostlivosť poskytnutá v súlade s najnovšími poznatkami lekárskej vedy v situácii, keď skupina odborníkov (okrem iného nositeľov prestížnych pedagogických titulov v oblasti medicínskeho vzdelávania) na poskytovanie zdravotníckej starostlivosti dôjde k celkom opačným záverom, ako znalec, ktorý je štátom aprobovanou osobou na osvedčovanie odborných skutočností. Takýto záver musí vysloviť správny orgán a súd je podaním správnej žaloby iba prizvaný do pozície preskúmania zákonnosti, či vyslovené odborné závery o poskytovaní zdravotníckej starostlivosti boli vyslovené v súlade so zákonom (a to najmä so zásadou voľného hodnotenia dôkazov) alebo nie, pričom obsah týchto záverov neskúma z hľadiska odborného ale z hľadiska právneho.“

50. Vo vzťahu k zisťovaniu skutkového stavu v oblasti medicínskych postupov Najvyšší súd SR ďalej dodáva (obdobne aj rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 1Szd 2/2013), že ide o oblasť mimoprávneho poznania, t. j. že je popisovaná terminológiou vlastnou pre jednotlivé odbory lekárskej vedy (viď napríklad Smernica č. 27/2006-R Ministerstva školstva Slovenskej republiky z 21. decembra 2006 o sústave odborov vedy a techniky a číselníku odborov vedy a techniky).

Preto aj tu platí základné procesné pravidlo súdneho konania, že ak súdu na posúdenie rozhodných skutočností, ktoré vychádza z odborných znalostí, jeho znalosti nepostačujú, potom musí vychádzať z odborných podkladov zadovážených najmä účastníkom konania (analogicky ustanovenie § 127 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

51. V oblasti správneho súdnictva je však uvedený procesný prístup modifikovaný v prospech odborne (technicky či vedecky) zisteného skutkového stavu, t. j. každý správny orgán v oblasti verejnej správy mu zverenej zákonom do pôsobnosti súčasne pôsobí ako odborník pre vymedzenie skutkového stavu a pre jeho následný prevod do právnej terminológie.

Preto Najvyšší súd SR vyhodnotil aplikáciu podzákonných právnych noriem na prejednávajúcu vec žalovanou ako ústavne súladnú a námietku odmietol.

3) K písomnému zakotveniu odporúčania:

52. Čo sa týka vyššie uvedeného (viď bod č. 36) nedostatku poskytovania zdravotnej starostlivosti

týkajúcim sa chýbajúceho zápisu v zdravotnej dokumentácii o odporučení špeciálneho kontrolného vyšetrenia, Najvyšší súd SR vychádzal z nasledujúceho odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia, ktoré žalovaný akceptoval:

„..... pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti pacientke účastník konania porušil ustanovenie § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. tým, že pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti pacientke pochybil v odbornom medicínskom postupe v tom, že pacientke s diagnózou autoimúnnej tyreoiditídy neodporučil kontrolu hladín tyreoidálnych hormónov v treťom trimestri gravidity..... Zdravotné záznamy z endokrinologickej ambulancie účastníka konania z uvedených dátumov boli doručené úradu aj od pacientky, pričom tieto sa nezhodujú so záznamami, ktoré boli predložené úradu účastníkom konania. V zdravotnej dokumentácii doručenej úradu od pacientky chýbajú niektoré údaje; dňa 02.12.2011 nie je zaznamenané odporúčenie kontrolného vyšetrenia tyreoidálnej funkcie o 2 mesiace (teda ešte počas gravidity), dňa 05.12.2011 nie je uvedený zápis o palpačnom vyšetrení štítnej žľazy. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že účastník správneho konania určil termín lekárskeho vyšetrenia v rozpore s príslušným ustanovením všeobecne záväzného právneho predpisu Vestníka Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky zo dňa 31.08.2009, čiastka 33-39, ročník 57.“

53. S poukazom na vyššie uvedené (viď bod č. 37) ustanovenia § 4 ods. 5, § 19 ods. 2 a § 21 ods. 1 zák. č. 576/2004 Z. z. ako aj ustanovenie § 79 ods. 1 písm. l) zák. č. 578/2004 Z. z. sa Najvyšší súd SR stotožňuje so skutkovým zistením krajského súdu, že záznamy predložené žalobkyňou, a záznamy, ktoré boli predložené pacientkou, sa nezhodujú. Je nesporné, že v záznamoch, ktoré pacientka obdržala od žalobkyne, chýba okrem iného najmä údaj o stanovení špeciálneho kontrolného vyšetrenia o 2 mesiace (teda ešte počas gravidity). Aj z pohľadu Najvyššieho súdu SR je nutné, aby tento zápis (termín nasledujúcej kontroly) bol uvedený v zázname, ktorý pacient dostane od ošetrojúceho lekára, lebo ide o podstatnú informáciu o časovom priebehu poskytovania zdravotnej starostlivosti, pričom nie je možné aj vylúčiť možnosť, že pacientka bude v budúcnosti nútená okolnosťami svojho zdravotného stavu urgentne osloviť aj iných zdravotníckych pracovníkov s požiadavkou na poskytnutie zdravotnej starostlivosti.

Preto iba ústna informácia, týkajúca sa podstatných údajov o zdravotnom stave pacientky alebo o priebehu ďalšieho poskytovania zdravotnej starostlivosti, je nevyhovujúca. Obdobný postup vychádza aj z Odborného usmernenia Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky o vedení zdravotnej dokumentácie č. 07594/2009 - OZS zo dňa 24.09.2009.

54. Odvolacia námietka žalobkyne, že pacientku pozval na špeciálne kontrolné vyšetrenie, je v protiklade s obsahom zápisov v jej zdravotnej dokumentácii, kde, ako už bolo vyššie uvedené, sa tento zápis nenachádza. Pokiaľ žalobkyňa dodatočne dopísala do svojich záznamov údaje o ďalšom termíne kontroly, potom sa mala riadiť príslušnými predpismi o možnosti vykonať opravy v zdravotnej dokumentácii (najmä § 21 zák. č. zák. č. 576/2004 Z. z.).

Toto však žalobkyňa nepreukázala. Na základe uvedeného Najvyšší súd SR aj túto námietku vyhodnotil ako irelevantnú.

4) K vybaveniu podania:

55. Žalobkyňa ďalej pod bodom 7. namietala v odvolaní, že žalovaný nerešpektoval ustanovenie § 17 zák. č. 576/2004 Z. z. a bezodkladne neodstúpil podanie (žiadosť) pacientky zo dňa 07.12.2011 na priame vybavenie žalobkyne. Podľa žalobkyne má žalovaný mať predovšetkým za cieľ správne poskytovanie zdravotnej starostlivosti nie samoúčelné ukladanie sankcií.

56. V uvedenej súvislosti sa Najvyšší súd SR stotožňuje s argumentáciou žalovaného (jeho okrajový bod č. 7), ktorú potvrdil aj krajský súd, že:

„..... z rozkladu je zrejme nesprávna aplikácia ustanovenia § 17 zákona č. 576/2004 Z. z. Z citácie je nepochybné, že osoba, ktorá sa domnieva, že sa jej neposkytla zdravotná starostlivosť správne alebo sa domnieva, že iné rozhodnutie ošetrojúceho zdravotníckeho pracovníka v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti je nesprávne má právo požiadať poskytovateľa o nápravu. Účastník konania hoci správne cituje predpis, stotožňuje právo osoby s jeho povinnosťou, čo nie je v súlade s platnou právnou úpravou. Podľa ustanovenia čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky „Každý môže konať, čo

nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.“ Osoba, ktorá podáva podnet orgánu dozoru, nie je podľa platného zákona povinná pred týmto podaním využiť právo jej dané v ustanovení § 17 zákona č. 576/2004 Z. z. (teda žiadať poskytovateľa zdravotnej starostlivosti o nápravu). Pokiaľ toto svoje právo nevyužije, nezbavuje ju to práva, aby jej podanie bolo prešetrované úradom. Z toho dôvodu nie je možné podávateľovi podnetu akýmkoľvek spôsobom prikazovať, resp. obmedzovať postup a spôsob podávania podnetu. Z tohto dôvodu úrad nemal a nemohol postúpiť podanie účastníkovi konania na konanie podľa § 17 zákona č. 576/2004 Z. z.“.

57. K uvedenej argumentácii Najvyšší súd SR dodáva, že zákonodarca nevytvoril subsidiárnu procesnú podmienku vyčerpania prostriedkov nápravy v prípade nesprávne poskytnutej zdravotnej starostlivosti, ktorá je pociťovaná pacientom. Naopak, ako správne konštatoval žalovaný, pacient má k dispozícii dva rôzne prostriedky právnej nápravy, ak má pocit, že mu bola zdravotná starostlivosť poskytnutá nesprávne. Je iba na jeho rozhodnutí, ktoré právo využije, pričom nemusí ani adresátovi svojej žiadosti objasňovať, prečo svoje druhé právo nevyužil.

V zmysle § 71 ods. 1 zák. č. 576/2004 Z. z. je prípustné subsidiárne pôsobenie Správneho poriadku na konanie podľa citovaného zákona. Ak prvostupňový orgán posúdil podanie pacientky postupom podľa § 19 ods. 2 Správneho poriadku, že pacientka informuje o nedostatkoch pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, ktoré spochybňujú jej správne poskytnutie, potom je oprávnený jeho záver, že sa rozhodol pre výkon dohľadu na mieste. Preto aj túto námietku musel Najvyšší súd SR odmietnuť ako neprípustnú. Podľa § 71 ods. 1 ods. 1 zák. č. 576/2004 Z. z. v citovanom znení na konanie a rozhodovanie podľa tohto zákona sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

Podľa § 19 ods. 2 Správneho poriadku podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu. Z podania musí byť zrejmé, kto ho podáva, akej veci sa týka a čo sa navrhuje. Osobitné právne predpisy môžu ustanoviť jeho ďalšie náležitosti.

V.

58. Odvolací súd vzhľadom na námietky uplatnené žalobkyňou uvádza, že napadnuté rozhodnutie má všetky formálne i obsahové náležitosti rozhodnutia v zmysle § 47 Správneho poriadku. Uvedené rozhodnutie správneho orgánu vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotené a riadne právne posúdené. Odvolací súd sa stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi zistených v predchádzajúcich konaniach o tom, že žalobkyňa nesplnila zákonné podmienky na správne poskytnutie zdravotnej starostlivosti pre uvedenú pacientku.

Počas konania nebolo účastníkmi naznačené ani odvolací súd nedospel k záveru, že by sa vyskytli prekážky pre konanie z dôvodov neústavnosti alebo potreby výkladu komunitárneho práva aplikovaných právnych predpisov a súvisiacich právnych aktov orgánov Európskej únie, pre ktoré je potrebné konanie prerušiť.

59. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovanom rozhodnutí sp. zn. 5Szd 3/2009 a 1Szd 2/2013, pri ktorých Najvyšší súd SR nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od nich obsahu a vyslovených právnych názorov (viď účinky sledované v § 250ja ods. 4 a contrario odsek 7 O.s.p. spolu s čl. 144 ods. 1 ústavy) s prihliadnutím na ústavný princíp právnej istoty odchyľil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska v zmysle záverov judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zjednocovania alebo zamedzovania vydávania protirečivých rozsudkov, najmä vec Zielinsky, Pradal a spol. v. Francúzska republika č. A-24846/94, 34165/96 až 34173/96, poprípade vec Borovská a Forrai v. Slovenská republika č. A-48554/10 z 25.11.2014), s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. s oznámením termínu vyhlásenia rozsudku postupom podľa § 156 ods. 1 a 3 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

60. O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd SR podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého neúspešnej žalobkyni právo na náhradu trov tohto konania nevzniklo.

61. Najvyšší súd SR v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava dohľadových vzťahov vychádza z verejnoprávných vzťahov), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).